

“Una gran majoria de catalans està farta de la relació actual amb l'estat”

El govern espanyol ja vol fer petits retocs en la reforma laboral de l'any passat. És evident que no ha afavorit la creació d'ocupació. Creieu que la situació hauria estat pitjor sense la reforma?

—No, no, en absolut. La reforma ha estat el gran element que ha ajudat a fer que les empreses es despreguin de les seves plantilles sense tenir-ne cap necessitat. Fins i tot després moltes d'aquestes empreses han contractat amb unes altres condicions. Per tant, crec que la reforma ha generat més d'un milió d'aturats que no s'haurien generat. Com que el paper ho aguanta tot, ara el govern espanyol pot dir el que vulgui, però no hi ha ni una raó objectiva que demostrï que la reforma laboral ha ajudat a la creació d'ocupació o al manteniment de l'ocupació.

—És tan negativa, en comparació de l'anterior?

—La legislació anterior, quan hi havia problemes, els resolvia amb negociació, amb l'obligació dels empresaris de posar damunt la taula les possibilitats reals que tenien; no com ara, que és un tràmit purament burocràtic.

—I encara es vol fer més senzill?

—El govern intenta introduir les modificacions necessàries per a protegir la reforma des del punt de vista jurídic. Per què? Perquè la Constitució és garantista i els jutges, amb bon criteri, han anat rebutjant els expedients en què els empresaris no havien fet el procés de consultes ni havien lliurat la documentació o aquells en què els empresaris no havien estat curosos en el procediment de l'ERO. Això els situava en l'acomiadament nul, que a diferència de l'acomiadament improcedent, obliga els empresaris a readmetre els treballadors. Ara la ministra vol que en els casos en què hi hagi defecte de forma —perquè l'empresari no hagi afegit tots els documents o no hagi fet el procés de consultes—, l'acomiadament no sigui nul, sinó improcedent,

El secretari general de la UGT de Catalunya, Josep Maria Àlvarez (Belmonte de Miranda, Astúries, 1956), analitza la participació d'aquest sindicat en el Pacte Nacional pel Dret a Decidir, els retocs fets en la reforma laboral pel govern espanyol i la conjuntura econòmica.

amb la qual cosa l'empresari no haurà de readmetre el treballador, però haurà de pagar una mica més d'indemnització, perquè no s'hi aplicaran els 20 dies per any treballat, sinó els 45 o els 33, depenent de la classe de contracte. Això és un desastre.

—Els empresaris, doncs, no hauran de readmetre els treballadors quan l'ERO tingui defectes?

—Volen això. Però crec que els jutjats continuaran declarant nuls els contractes, perquè una part de la llei no és constitucional. Ja veurem si es declara constitucional o no...

—Diuen que l'autor intel·lectual d'aquesta reforma laboral és el nou president del Tribunal Constitucional (TC), Francisco Pérez de los Cobos, ex-col·lega de l'Autònoma de Javiert Thibault, director general d'Ocupació del ministeri de Fàtima Bàñez.

—Sí, sí, Pérez de los Cobos és l'inspirador de la reforma i, per tant, no hem d'esperar res del TC. Amb tot, crec que els jutges continuaran declarant nuls aquests acomiadaments. Però

amb aquests retocs de la reforma, iniciarem una nova època d'aquest govern espanyol, que passa de la desatenció al bisturi fi. Ara volen fer-nos empassar, divendres rere divendres, modificacions petites. Pel que fa a Catalunya, m'ha espantat no sentir res del govern de Catalunya sobre aquesta qüestió, perquè sempre està molt atent en relació amb les competències i hauria de ser molt crític amb aquesta última reforma de la llei laboral: obliga a fer una única comissió negociadora, i per tant, ha d'anar a Madrid, i no anirà als tribunals socials, sinó a l'Audiència nacional. Per tant, és un procés que allunya el conflicte del territori. Suposo que això els va bé, perquè pensen que d'aquesta manera a la gent se li farà més difícil que es desplaci per a manifestar-se. Però des de qualsevol punt de vista, Catalunya perd competències, perquè es jutjaven als jutjats socials i ara es jutjaran a l'Audiència Nacional.

—L'Audiència Nacional no es pot col·lapsar de feina amb aquests expedients?

—Com que ja està col·lapsada... Suposo que ja els va bé. Com més col·lapsats estiguin els jutjats, millor per a ells: més xoriços que viuran al sol, perquè a l'ombra n'hi ha molt pocs. Està col·lapsat tot el sistema judicial, perquè totes les reformes laborals que s'han fet fan abocar els conflictes als tribunals.

—L'FMI proposa una reducció dels sous del 10% en dos anys.

—Si visquéssim en un món amb justícia, molts membres de l'FMI haurien de ser a la presó. Un organisme que arruïna un país, com ha fet amb Grècia; que aboca milers d'infants a no tenir garantit l'àpat i milers de jubilats a no arribar a final de mes, a una situació de misèria com la que han provocat a Grècia... Com pot ser que diguin que s'han equivocat i continuïn tots en els seus llocs? Continuen la mateixa

JORDI PLAY/ARXIU

“A Suïssa votaran que la relació entre els sous més alts i més baixos d’una empresa sigui d’1 a 12. Hem d’anar pensant de plantejar-ho aquí.”

política i no hi ha cap tribunal que els jutgi per delictes contra la humanitat? L’FMI continua perquè no hi ha justícia al món. No em semblen acceptables, aquestes declaracions, perquè mentrestant, els responsables de la crisi, que en gran manera són els alts directius de les empreses, durant aquests cinc anys s’han incrementat el salari d’una manera importantíssima. Hem d’anar pensant fórmules noves per a acostar-nos més a tots els treballadors.

—Quines?

—Al setembre, a Suïssa faran un referèndum per a decidir quin és el ventall salarial, quina és la diferència que hi pot haver entre una secretària o un peó i el president del consell d’administració d’una mateixa empresa. És possible mantenir situacions com les que tenim aquí, que només són nostres, d’Itàlia i de la Gran Bretanya, de sous de 14 milions d’euros anuals en contrast amb sous de 700 euros al mes? Això no té cap sentit. Hem de començar una campanya per a establir ventalls salarials que tinguin lògica. Els països del nord d’Europa són els

que tenen una diferència més baixa entre els sous.

—Perquè hi ha un límit legal?

—No. Simplement, forma part de l’ètica. No els passa pel cap regular-ho perquè tampoc no ho veuen lògic. Els sembla obscè que algú cobri segons què quan uns altres tenen sous de misèria. Damunt, si poguéssim mirar la hisenda pública, potser sabríem que alguns d’aquests que cobren tant paguen menys que la secretària o el peó de l’empresa. Hem de fer una tasca pedagògica perquè no ens condemnin a una situació com la que es viu a la Gran Bretanya. Des que hi va haver els governs de Thatcher allà s’han aconseguit tres coses: demonitzar la gent que no té feina, generar guetos als barris i afeblir fins a l’infinit el paper de les organitzacions sindicals..., no vull pas dir els sindicats, sinó el pes dels sindicats, el pes per a defensar els treballadors. No pas els dirigents dels sindicats, sinó el paper de les organitzacions sindicals com a elements de contrapès.

—Anem pel camí de la Gran Bretanya?

—En certa manera, sí. D’una banda, demonitzen els aturats, que és el missatge sublimar de la ministra Báñez quan demana que ens convertim en delators de la gent que cobra l’atur i treballa, i d’una altra, volen posar fi a les organitzacions sindicals. La gent ha de ser conscient que la sortida és col·lectiva, no individual. Jo no puc dir a una persona que li ofereixen un contracte de quatre hores que no l’agafi, però aquesta no és la solució al seu problema: ho accepta perquè l’obliga el sistema. El que hem de fer és canviar el sistema. I aquesta persona i el qui està aturat i el qui actualment té un contracte indefinit han de saber que la solució per a mantenir l’indefinit, per a millorar el contracte precari i perquè l’altre tingui feina és una solució que hem de vertebrar d’una manera conjunta. Només ho farem sumant esforços i enfortint els instruments de defensa dels treballadors, que no són cap altra cosa que les organitzacions sindicals. Segurament, hem de reconèixer algunes mancances que hem tingut les organitzacions sindicals en el pas-

sat, però hem de fer un pas endavant conjuntament.

Quan la ministra demana que delatem la persona que treballa i cobra l'atur, no sé si li ha passat pel cap que és més fàcil tenir una inspecció de treball potent que posés fi a les situacions de feina sense contracte que en aquests moments es donen a la costa o a la ciutat de Barcelona.

—Ara mateix és feble la inspecció de treball?

—La inspecció de treball està sota mínims. El cap de setmana no hi ha cap inspector que pugui anar a les empreses. No hi ha efectius. Els empresaris saben què poden fer i ho fan. I aquest any, quan acabi la campanya turística —que segurament batrà rècords—, veurem que hauran augmentat molt les pernoctacions i haurà baixat el nombre de persones contractades per a fer aquesta feina, com ha passat unes altres vegades. Fa dos anys, la UGT de les comarques gironines va fer un estudi que posava de manifest que a la Costa Brava hi havia hagut una

nostre país. No sé si per mitjà d'una iniciativa legislativa popular o anar conscienciant la gent, però és un debat en què hem d'entrar. És una indecència que un senyor que cobra 14 milions d'euros per la seva feina tingui la barra de dir que s'ha de retallar el salari del qui guanya 800 euros. És absolutament obscè.

—El referèndum de Suïssa és dret a decidir. La UGT us heu sumat al Pacte Nacional pel Dret a Decidir tot matisant que aquest dret s'ha d'aplicar també en qüestions econòmiques.

—Que “ens hi hem sumat” és una manera de dir-ho. Nosaltres sempre hem cregut que la democràcia s'ha d'exercir cada dia, no pas una vegada cada quatre anys, i més en un país on el que prometen no té res a veure amb el que fan; de vegades fan la cosa contrària del que prometien, com ara el PP. Per tant, crec que aquest país ha de debatre i poder decidir sense cap mena de tabú. I això és qualitat democràtica. Per tant, volem aprofitar el moment

castellà que jo. Algú es pot creure que jo estaré en contra de la meua llengua, de la llengua dels meus pares? És una estupidesa monumental. Només els qui no han vist perdre la seva llengua poden pensar que la gent no estima les llengües. Crec que, des d'aquest punt de vista, s'equivoquen. Catalunya estima el català —només faltaria!— i estima el castellà, perquè també és seva, en alguns casos per adopció i en uns altres perquè és la seva llengua materna.

Totes aquestes coses s'han d'aclarir. Si entrem en aquest escenari, hi haurà unes condicions millors. La consulta és una bona oportunitat per a abordar aquestes qüestions o, si hi ha una majoria que ho lliurement vol, engegar un procés de sobirania plena. Al poble català ningú no li pot prendre aquest dret. Nosaltres volem que la immensa majoria de ciutadans siguin conscients que aquí no solament ens hi juguem els trets d'identitat, sinó també l'escola, l'àpat dels nens o els serveis de salut. Per això hem d'anar a un procés en què Espanya tingui plena consciència que ens en podem anar. Si Espanya té plena consciència que podem marxar, la reacció no serà el menyspreu, sinó que podem establir uns altres mecanismes, i si no s'estableixen, la majoria decidirà.

—De moment la reacció del govern espanyol és aquest menyspreu?

—Aquest govern està bastant estabornit i li costa de reaccionar a qual-sevol cosa. Prou problemes té per a veure res més. En aquest sentit, crec que és bo no solament que Catalunya guanyi la batalla internament —és important aconseguir la màxima unitat perquè això ens farà forts i per a assolir la fita—, sinó també que ha de trobar aliances fora d'Espanya i a dins d'Espanya. En aquest sentit, hem de fer una feina perquè la gent conegui els nostres arguments. Entendre'ns ja serà una mica més difícil, perquè en el fons parlem de recursos. Catalunya representa el 20% del PIB espanyol, i en conseqüència, no és una qüestió que no l'afecti. L'afectarà. I això crec que ha de generar una reacció espanyola que permeti parlar-ne.

—Hi trobeu a faltar algú, en el Pacte Nacional pel Dret a Decidir?

—En el Pacte Nacional i, en general, en la qüestió del dret a decidir, hem

“No solament ens hi juguem els trets d'identitat, sinó també l'escola, l'àpat dels nens o els serveis de salut”

diferència, entre la gent contractada i l'augment de les pernoctacions, d'un 30% respecte a l'any anterior.

—Expliqueu-nos això.

—Si aquest any, per 1.000 llits has contractat 30 persones, l'any vinent, per 1.600 llits hauries de contractar 46 persones, oi? Doncs es contractaven 29 persones. No té gaire sentit.

—Algú en diria creixement de la productivitat, d'això.

—Sí, fins i tot algú n'ha dit *productivitat*, però, per molt que es vulgui augmentar la productivitat, els llits s'han de fer. I ja es fan amb prou productivitat perquè aquesta no sigui la raó.

—En quins termes es planteja el referèndum de Suïssa que esmentàveu?

—Els volen que el ventall màxim entre el sou més baix i el sou més alt d'una empresa sigui d'1 a 12. Jo crec que nosaltres hem d'anar creant les condicions perquè això es faci al

que viu Catalunya perquè Catalunya pugui decidir sobre el seu futur i perquè això no sigui solament la decisió d'un dia, sinó que puguem ser un país amb més qualitat democràtica.

—I, concretament, sobre la consulta sobre el futur de Catalunya?

—La consulta és una gran oportunitat per a Catalunya, perquè hi ha una gran majoria en aquest país que està farta de l'estatus de relació amb l'estat; és un estatus que cada dia té trampa perquè els que manen canvien les regles del joc d'acord amb les necessitats del moment. Hem fet un estatut d'autonomia que és referendat i que el TC refà. Això no és acceptable. Però a més, tenim un govern espanyol que cada dia envaeix competències de tota mena. Som en un país que es creu amb el dret a decidir sobre la nostra llengua tot dient que a Catalunya no es defensa el castellà, una cosa que a mi em sembla estúpida. Ningú de fora no defensarà més el

de treballar tots per a sumar, no pas per a retreure res a ningú. I en el Pacte hem de sumar. Jo espero que el senyor Rigol, que és una persona molt asseynada, enllestirà una declaració que sumarà la gent que hi érem i alguna més. És altament positiu que aquesta declaració tingui un suport molt majoritari. A Madrid saben que guanyen cada vegada que ens fem retrets entre nosaltres. I jo no els faré el joc. Jo sóc partidari que el dret a decidir sigui una realitat al meu país. I per això cal sumar moltes voluntats; ja sabem que el dia que s'assoleixi aquest dret hi haurà gent que tindrà una posició i n'hi haurà una altra que tindrà la contrària, però això serà quan hàgim de discutir els arguments favorables a la independència o els que propugnen una nova relació amb Espanya.

—Les bones dades d'ocupació dels darrers mesos són estacionals o indiquen que la crisi ha tocat fons?

—Som davant d'una campanya publicitària absolutament enorme. El govern espanyol necessita presentar alguna cosa. I ara apareixen dos factors que mai no havien aparegut en les dades de l'atur i que ara ells consideren que són *creació d'ocupació*: la gent immigrant que ha marxat es considera que són un cas de creació d'ocupació i també es considera que formen part del concepte de creació d'ocupació els llocs de treball que els joves troben a Alemanya o França. És un mirall molt imperfecte.

—Els immigrants que retornen es considera que són un fenomen de creació d'ocupació?

—És clar. La manera més real d'acostar-nos a la realitat de l'ocupació són les altes a la Seguretat Social. I les altes a la Seguretat Social demostren que som en un bon any turístic. Això és veritat i és bo, però no s'ha de considerar com el punt d'inflexió de la crisi, perquè a l'octubre algú haurà d'explicar que no és veritat. Tant se val. No ho explicaran el ministre ni el conseller. Sortirà un sotssecretari o faran una nota, però no donaran la cara. El fet és que, si no hi ha un canvi de polítiques econòmiques, no sortirem de la crisi. Amb una política de retallada de la despesa pública —retallada d'economia productiva—, sense cap mena d'al·licient pel que fa al crèdit per a les petites o mitjanes empreses, aquest país no arrencarà.

—No sou molt pessimista?

—És que som en un escenari en què els governants no tenen ni idea de què passarà demà i van improvisant. O improvisen o ens enganyen. Només cal veure què ha passat amb els 40.000 milions que s'han donat a la banca. La vice-presidenta va dir que tornaria fins a l'últim euro. Doncs ara ja hi ha 36.000 milions que no tornaran. 36.000 milions són molts euros. Aquest any s'haurien fet moltes menys retallades de les que s'han fet. I es malbaraten els diners perquè les entitats financeres es

malvenen. En comptes de fer una banca pública tenint en compte que hi hem posat els diners, tindríem instruments que podríem fer servir per a l'economia productiva o per a vendre-la a bon preu en el futur.

—El govern català prorroga els pressupostos. Què volíeu dir quan li demanàveu desobediència?

—Es perd una gran oportunitat amb la pròrroga dels pressupostos. Aquesta política espanyola i europea s'ha desfer per algun lloc. Nosaltres som un país que té condicions per a fer-ho. No som una cosa petita: 20% del PIB, 23% dels impostos... Hem de fer els pressupostos que necessita Catalunya, que vol dir cobrir les necessitats de la societat amb austeritat —no vull pas dir que es malbaratin els diners—, però amb una austeritat lògica, com la de la meva mare o la meva àvia; no pas una austeritat que prengui recursos als malalts o als menjadors dels nens, sinó que elimina recursos superflus. I uns pressupostos que serveixin per a començar la recuperació econòmica: crèdit a la petita i mitjana empresa i recursos per a infraestructures. Això és l'opció d'un govern valent i és el que necessita Catalunya. Ara mateix ens donaria suports per a la batalla: guanyaríem voluntats a Espanya —hi hauria administracions que ho veurien amb bons ulls i ciutadans que pensarien que estaria molt bé que algú digués prou— i a Europa —trobaríem suport en uns altres països del sud—. A més, donaríem un missatge clar que estem decidits i som seriosos. Perquè a mi em costa de creure que un govern que no és capaç de desobeir la norma del límit de dèficit en quatre o cinc dècimes del PIB estarà disposat a convocar una consulta sense el vistiplau de l'altre govern.

—No deu passar que la Generalitat depèn, econòmicament, de la transferència mensual de l'estat?

—Sí, però Madrid també depèn de la transferència nostra. Paguem impostos i el govern de Madrid, amb això, no hi jugaria. És que Madrid s'ha quedat la part més grossa de l'augment del límit de dèficit i ens ha deixat les engrunes! I això repercuteix en les condicions de vida dels ciutadans i les ciutadanes.

Alex Milian